

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA**

**Informacija o izvršenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju
u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu**

decembar, 2016. godine

UVOD

Prema Programu rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo civilnih poslova) ima obavezu da informiše Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o izvršenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, te je u tu svrhu i sačinjena ova Informacija.

Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 59/07 i 59/09), utvrđuje se: organizacija visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, odgovornost nadležnih vlasti u ovoj oblasti, ustanovljavaju tijela za provođenje zakona i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, te način osiguravanja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja.

Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Okvirni zakon), između ostalog, nalaže: model integrisanog univerziteta; model studiranja u tri ciklusa; uvođenje evropskog sistema prenosa bodova (u daljem tekstu: ECTS bodovi); institucionalnu akreditaciju, kao i akreditaciju studijskih programa, jasno određena akademska zvanja i minimalne uslove za njihovo sticanje, osnivanje dvije državne agencije u oblasti visokog obrazovanja, i to: Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (HEA) i Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (CIP).

U cilju harmonizacije zakonodavstva visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini zakoni Republike Srpske i kantonalni zakoni iz oblasti visokog obrazovanja trebali su biti usklađeni s odredbama Okvirnog zakona u periodu od šest mjeseci nakon njegovog stupanja na snagu“ (član 63. stav (1)). Svih dvanaest nadležnih obrazovnih vlasti (deset kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine) donijeli su vlastite zakone na osnovu Okvirnog zakona, čime je uspostavljen zakonski okvir za oblast visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Međutim, imajući u vidu kašnjenja u donošenju zakona nadležnih obrazovnih vlasti može se konstatovati da nije ispoštovana dinamika donošenja zakonskih akata od strane nadležnih obrazovnih vlasti, a samim tim niti rok završetka ustrojstva i početka organizacije studija utvrđen Okvirnim zakonom.

U odnosu na zaključke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, sa 37. sjednice održane 30.12.2015. godine, donesene u povodu razmatranja Informacije o izvršenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu, koji su se, između ostalog, odnosili na usaglašavanje zakona nadležnih obrazovnih vlasti s odredbama Okvirnog zakona i intenziviranje aktivnosti na procesu akreditacije studijskih programa, nadležne obrazovne vlasti uglavnom ističu da su njihovi zakoni usklađeni sa odredbama Okvirnog zakona, te da proces akreditacije studijskih programa još nije otpočeo. Međutim, nadležne obrazovne vlasti u saradnji sa Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta poduzimaju pripremne aktivnosti za otpočimanje procesa akreditacije studijskih programa.

Uzmajući u obzir važnost, ali i aktuelnost u datom momentu, predmetnom Informacijom obrađene su sljedeće oblasti: zakoni i podzakonska akta iz oblasti visokog obrazovanja, pravo na akademsku titulu i zvanje, usaglašavanje statuta visokoškolskih ustanova sa okvirnim zakonom, tijela visokoškolskih ustanova, akademska zvanja, dodjela akademskih stepeni i diploma, koncept cjeloživotnog obrazovanja, te zakonom zahtijevane aktivnosti za dvije agencije iz oblasti visokog obrazovanja.

U cilju izrade predmetne Informacije, određena lista pitanja o izvršenju Okvirnog zakona dostavljena je svim nadležnim obrazovnim vlastima u Bosni i Hercegovini. Odgovori nadležnih obrazovnih vlasti, kao i informacije o djelovanju dvije agencije iz oblasti visokog obrazovanja, sadržani su u tekstu koji slijedi.

Zakonska i podzakonska akta iz oblasti visokog obrazovanja

U proteklih godinu dana doneseno je više zakona i podzakonska akata iz oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

U Republici Srpskoj usvojen je Zakon o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 90/16), te novi Zakon o studentskom organizovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/16).

Na području nadležnosti Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona donesene su Izmjene i dopune Zakona o Univerzitetu u Bihaću i Pravilnik o korištenju akademskih titula, sticanju stručnih i naučnih zvanja, te je usvijen Nacrt Zakona o studentskom standardu.

Na području nadležnosti Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona, pored novog Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 7/16), u referentnom periodu za ovu informaciju, tj. od septembra 2015. do septembra 2016. godine, donesena su sljedeća podzakonska akta:

1. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku licenciranja studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija visokoškolskih ustanova na području Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 10/15);
2. Odluka o odobravanju iznosa subvencije troškova smještaja i ishrane studenata u studentskim centrima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Tuzlanskog kantona“ 14/15);
3. Odluka o oslobađanju troškova školarine i troškova participacije i oslobađanju sredstava za troškove smještaja, ishrane i zdravstvenog osiguranja studana iz Palestine („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 14/15);
4. Odluka o participaciji troškova I ciklusa studija na fakultetima JU Univerzitet u Tuzli za studente koji ne posjeduju državljanstvo Bosne i Hercegovine („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 14/15);
5. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku licenciranja studijskih programa prvog, drugog i trećeg ciklusa studija visokoškolskih ustanova na području Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 14/15);
6. Odluka o utvrđivanju troškova postupka ispitivanja uslova za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja na području Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 15/15);
7. Odluka o utvrđivanju troškova postupka licenciranja studijskih programa prvog, drugog i trećeg ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama na području Tuzlanskog kantona („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 15/15);
8. Odluka o participaciji troškova studija za drugi i treći ciklus na fakultetima JU Univerzitet u Tuzli za studente koji ne posjeduju državljanstvo Bosne i Hercegovine („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 15/15);
9. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 16/15);
10. Odluka o utvrđivanju troškova postupka institucionalne akreditacije i akreditacije studijskih programa („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 16/15);

11. Odluka o izmjenama i dopunama Spiska akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja koja se mogu sticati na visokoškolskim ustanova u Tuzlanskom kantonu („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 16/15);
12. Pravilnik o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 9/16);
13. Pravilnik o vođenju Registra visokoškolskih ustanova u Tuzlanskom kantonu;
14. Odluka o participaciji troškova studija za drugi i treći ciklus na fakultetima JU Univerzitet u Tuzli za studente koji ne posjeduju državljanstvo Bosne i Hercegovine za akademsku 2016/2017. godinu i
15. Odluka o odobravanju iznosa subvencije troškova smještaja i ishrane studenata u studentskim centrima u Federaciji Bosne i Hercegovine za akademsku 2016/2017. godinu.

U proteklih godinu dana na području Zeničko-dobojskog kantona donesen je Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj 4/15). Međutim, kao tvrde iz nadležnog ministarstva, izmjene i dopune Zakona o visokom obrazovanju nisu se odnosile na usklađivanje odredbi koje su u suprotnosti sa Okvirnim zakonom, već na elaborat o osnivanju visokoškolskih ustanova, zatim na pravo završetka studija, priznavanje inostranih kvalifikacija i perioda studiranja.

Na području Kantona Sarajevo usvojen je Nacrt Zakona o visokom obrazovanju, Pravilnik o sticanju i korištenju akademskih titula, stručnih i naučnih zvanja na visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo, Spisak akademskih titula, stručnih i naučnih zvanja koja se mogu sticati na visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo, te Pravilnik o ostvarivanju i raspolaganju vanbudžetskim prihodima Univerziteta u Sarajevu. Također je potpisan Ugovor o položaju i djelovanju Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu u sastavu Univerziteta u Sarajevu, kao i Ugovor o položaju i djelovanju Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu u sastavu Univerziteta u Sarajevu, shodno odredbi člana 158. Zakona o visokom obrazovanju, kojim je propisano da teološki fakulteti, čiji su osnivači crkve i vjerske zajednice, registrirani na području Kantona Sarajevo, stupanjem na snagu ovog zakona stiču status punopravnih članica Univerziteta u Sarajevu sa svim pravima i obavezama.

U proteklih godinu dana na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko distrikt) donesen je Zakon o priznavanju stranih visokoškolskih kvalifikacija u Brčko distriktu („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 2/15) i Pravilnik o priznavanju stranih visokoškolskih kvalifikacija u Brčko distriktu („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 13/16). Vlada Brčko distrikta također je donijela i Odluku o odobravanju smjernica za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju u Brčko distriktu 29.07.2016. godine. Aktivnosti na izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju su u toku.

Pravo na akademsku titulu i zvanje

Članom 6. Okvirnog zakona utvrđeno je pravo na akademsku titulu i zvanje koje se stiče završetkom stepena prvog, drugog i trećeg ciklusa, te da će ista biti definisana Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja.

Shodno obavezi koja proizilazi iz odredbe člana 6. stav (5) Okvirnog zakona, ali i dodatnim obavezama postupanja po inicijativi poslanika u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine od 16.03. 2016. godine, Ministarstvo civilnih poslova sačinilo je Nacrt pravilnika o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja na osnovu odredaba Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, te aktom

od 18.04. 2016. godine, isti dostavilo nadležnim obrazovnim vlastima na mišljenje. Zatraženo je od obrazovnih vlasti, u čijoj nadležnosti djeluju visokoškolske ustanove, da svoje mišljenje usaglase sa predstavnicima akademske zajednice, i kao takvo dostave Ministarstvu civilnih poslova.

S navedenim u vezi, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona i Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde dali su saglasnost na predloženi Nacrt pravilnika, dok su Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Posavskog kantona, Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Zapadnohercegovačkog kantona, i Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa Kantona 10 dostavili određene komentare i sugestije za izmjene istog. Očitovanje po pitanju predloženog Nacrta pravilnika, ni nakon urgencije nisu dostavili: Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sporta Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, te Odjel za obrazovanje u Vladi Brčko distrikta.

Uvidom u dostavljene komentare i sugestije za izmjene Nacrta pravilnika, konstatovano je da su iste dijelom suprotne odredbama Okvirnog zakona, ali i međusobno suprotstavljeni u toj mjeri da ih nije moguće inkorporirati u dokument, iz čega jasno proizilazi da predmetni Nacrt pravilnika o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja nije podržan od strane nadležnih obrazovnih vlasti u Bosni i Hercegovini.

Ministarstvo civilnih poslova je aktom broj: 09-07-4-724-2-ALĆ/16 od 27.07.2016. godine Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine dostavilo informaciju o aktivnostima poduzetim s ciljem izrade Pravilnika, odnosno prijedlog odgovora na predmetnu poslaničku inicijativu, koji, prema našim saznanjima, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine do danas nije razmatralo.

Imajući u vidu organizaciju obrazovanja u Bosni i Hercegovini utemeljenu na ustavnom uređenju, te shodno tome i nadležnosti Ministarstva civilnih poslova, utvrđene Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 i 6/13), stav Ministarstva civilnih poslova je da Pravilnik, s obzirom na njegov značaj, može isključivo predstavljati jedinstveno opredjeljenje svih nadležnih obrazovnih vlasti i akademske zajednice u Bosni i Hercegovini. I pored brojnih poteškoća, Ministarstvo civilnih poslova u saradnji sa ostalim članovima Konferencije ministara obrazovanja u Bosni i Hercegovini i akademskom zajednicom nastaviti će aktivnosti na izradi Pravilnika o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja.

Kako nije donesen pravilnik o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja na nivou Bosne i Hercegovine pojedine nadležne obrazovne vlasti su donijele svoje pravilnike, te regulisale sticanje akademskih titula, naučnih i stručnih zvanja. Tako se pravo na akademsku titulu i zvanja u Republici Srpskoj utvrđuje Zakonom o zvanjima koja se stiču završetkom visokog obrazovanja („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 33/14 i 63/14), posebnim pravilnicima u Unsko-sanskom, Tuzlanskom kantonu i Kantonu Sarajevo, dok su u postupku izrade posebnih pravilnika u Hercegovačko-neretvanskom, Srednjobosanskom kantonu i Kantonu 10.

Statut visokoškolskih ustanova

Okvirnim zakonom u članu 12. stav (3) utvrđeno je da statut svake visokoškolske ustanove mora biti usaglašen sa ovim zakonom. Prema tvrdnji nadležne obrazovne vlasti, navedena odreda se ne provodi u Tuzlanskom kantonu u pogledu donošenja statuta. Naime, dok je Okvirnim zakonom definisano da statut donosi senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove, Zakon o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona nalaže da statut javne visokoškolske ustanove donosi senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora i Ministarstva, te prethodnu saglasnost Vlade Kantona, dok na usklađenost statuta visokoškolskih ustanova sa odredbama ovog zakona mišljenje daje Ministarstvo.

Također, prema mišljenju resornog ministarstva, Statut Univerziteta u Zenici kao i odredbe Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 6/09, 9/13, 13/13 i 4/15), koje se odnose na statut visokoškolskih ustanova i način njegovog donošenja nisu usaglašene sa Okvirnim zakonom, gdje se posebno ističe da statut donosi Upravni odbor visokoškolske ustanove uz prethodnu saglasnost osnivača.

Tijela visokoškolskih ustanova

Članovima 13. - 18. Okvirnog zakona definisana su tijela univerziteta i visoke škole, sastav, nadležnoti, te način izbora istih. Nadležne obrazovne vlasti, kako same tvrde, odredbe pomenutih članova Okvirnog zakona inkorporirale su u vlastite zakon.

Akademska zvanja

Članovima 27. - 35. Okvirnog zakona definisana su akademska zvanja, minimalni uslovi za izbor, period, te način na koji se izbor vrši. Odredbe pomenutih članova Okvirnog zakona inkorporirane su u zakone nadležnih obrazovnih vlasti, izuzev u Zeničko-dobojskom i Hercegovačko-neretvanskom kantonu. Izvjesna odstupanja Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona nalazimo u pogledu uslova za izbor u umjetničko-nastavna zvanja. Također, članovi Zakona o visokom obrazovanju Hercegovačko-neretvanskog kantona (62.-65. i 68.-72.) koji definišu akademska zvanja, minimalne uslove za izbor, period i način na koji se izbor vrši, prema tvrdnji nadležnog ministarstva, usklađeni su sa odredbama Okvirnog zakona, izuzev u pogledu izbora u naučno-nastavnog univerzitetskog vandrednog profesora, naučno-nastavnog univerzitetskog docenta, umjetničko-nastavnog univerzitetskog redovnog profesora, umjetničko-nastavnog univerzitetskog vandrednog profesora i profesora umjetničke visoke škole.

Licenciranje i akreditacije visokoškolskih ustanova

Članom 48. stav (4) Okvirnog zakona se kaže da je nadležnost Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete „*davanje preporuka o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa*“. Međutim, u aktualnoj situaciji ministarstva nadležna za obrazovanje, potpuno samostalno vrše osnivanje, odnosno licenciranje i zatvaranje visokoškolskih ustanova.

Također, prema odredbi člana 61. stav (2) Okvirnog zakona „stupanjem na snagu ovog Zakona, postojeće visokoškolske ustanove dobivaju privremenu akreditaciju od nadležne institucije. U privremenoj akreditaciji određuje se rok u kojem će se obaviti akreditacija svakog pojedinog programa koji se izučava na tim visokoškolskim ustanovama, a sve u skladu s kriterijima i procedurama za akreditaciju i standardima“.

U Registru visokoškolskih ustanova Republike Srpske, koji vodi Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, trenutno je upisana 21 visokoškolska ustanova, dakle jedna manje u odnosu na Informaciju iz 2015. godine, a riječ je o privatnoj visokoj školi. U skladu sa odredbom člana 26. stav (5) Zakona o visokom obrazovanju Republike Srpske, sve

visokoškolske ustanove upisane u Registar visokoškolskih ustanova imaju početnu akreditaciju. Shodno odredbama Zakona o visokom obrazovanju u Republici Srpskoj akreditacija je dobrovoljna, što znači da visokoškolska ustanova sama odlučuje kada će se prijaviti za akreditaciju, te koje studijske programe će prijaviti za akreditaciju.

Prema tvrdnji nadležnog ministarstva, od strane Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske, u referentnom periodu za ovu informaciju, akreditovane su sljedeće visokoškolske ustanove: Panevropski Univerzitet „Apeiron“ Banja Luka, Rješenjem broj: 01/1.3.74/16 od 24.03.2016. godine; Visoka škola za primijenjene i pravne nauke „Prometej“, Banja Luka, Rješenjem broj: 01/1.3.107/16 od 18.04.2016. godine; Visoka škola „Primus“, Gradiška, Rješenjem broj: 01/1.3.78/16 od 28.03.2016. godine. Dok su Univerzitet za poslovni inženjering i menadžment i Visoka poslovno tehnička škola Doboj u postupku akreditacije.

Aktivnosti licenciranja i akreditacije JU Univerziteta u Bijaću su završene. JU Univerzitet u Bijaću akreditovan je, Rješenjem broj: 10-38-9448-2/15 od 29.09.2015. godine, na period od 5 godina, a Rješenjem broj: 05.33.1.138/11 od 12.10.2016. godine upisan je u Državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini.

S obzirom da je Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Posavskog kantona samo jedan od suosnivača Sveučilišta u Mostaru, na čijem području se izvode samo dislocirani studiji pomenutog sveučilišta, ovo ministarstvo nije imalo aktivnosti u oblasti licenciranja i akreditacije visokoškolskih ustanova, kao što je slučaj i sa Ministarstvom obrazovanja, znanosti, kulture i športa Zapadnohercegovačkog kantona.

Na području Tuzlanskog kantona djeluje šest licenciranih visokoškolskih ustanova i jedno odjeljenje visoke škole, a kao novina u odnosu na 2015. godinu, navode se Evropski univerzitet „Kallos“ Tuzla i Visoka škola za finansije i računovodstvo FINra Tuzla.

Pravilnikom o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 9/16), član 32., propisana je početna akreditacija za visokoškolske ustanove koje počinju sa radom. Međutim, dio odredbe Okvirnog zakona iz člana 61. prema kojoj se u privremenoj akreditaciji određuje rok u kojem će se obaviti akreditacija svakog pojedinog programa koji se izučava na tim visokoškolskim ustanovama nije inkorporirana u pomenuti Pravilnik Tuzlanskog kantona.

Pored JU Univerziteta u Tuzli, koji je akreditovan u 2015. godini, u referentnom periodu za ovu informaciju na području Tuzlanskog kantona akreditovan je i Američki univerzitet u Bosni i Hercegovini, Rješenje o upisu u Državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, broj: 05-33-1-35-19/15 od 09.02.2016. godine. Za Američki Univerzitet u Bosni i Hercegovini, na osnovu Preporuke Komisije za akreditaciju Američkog univerziteta u BiH, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog kantona je donijelo Rješenje o uslovnoj akreditaciji na period od 3 godine.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde nije imalo aktivnosti u oblasti licenciranja i akreditacije visokoškolskih ustanova u referentnom periodu. Internacionalni univerzitet Goražde, koji je na ovom području počeo sa radom od akademske 2014/2015. još nije stekao uslove za akreditaciju.

Na području Srednjobosanskog kantona djeluju privatne visokoškolske ustanove, te im je Kantonalnim zakonom o visokom obrazovanju data privremena akreditacija od Ministarstva do 22.03.2015.godine. U saradnji sa Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje

kvaliteta izvršena je institucionalna akreditacija sljedećih visokoškolskih ustanova na području Srednjobosanskog kantona na period od četiri godine: Univerzitet Travnik, Rješenje broj: 03-38-1457/15-6 od 10.05.2016. godine; Sveučilište/Univerzitet „Vitez“ Travnik, Rješenje broj: 03-38-1454/15-6 od 10.05.2016. godine; Visoka škola CEPS Kiseljak, Rješenje broj: 03-38-770/14-6 od 10.05.2016. godine i Internacionalni univerzitet Travnik, Rješenje broj: 03-38-20/15-7 od 07.07.2016. godine.

U odnosu na ranije informacije o izvršenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH, pored dvije javne i četiri privatne visokoškolske ustanove, na području Hercegovačko-neretvanskog kantona licencirana je još jedna privatna, i to Univerzitet modernih znanosti-CKM, Mostar.

Visokoškolske ustanove sa područja Hercegovačko-neretvanskog kantona koje su u proteklih godinu dana bile u postupku akreditacije su:

- Sveučilište Hercegovina - imenovana Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji, i ista je izvršila posjetu visokoškolskoj ustanovi;
- Visoka škola za turizam i menadžment Konjic - imenovana Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji, i ista je izvršila posjetu visokoškolskoj ustanovi, te svoj izvještaj dostavila Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete;
- Univerzitet modernih znanosti –CKM, Mostar – podnesen zahtjev za institucionalnom akreditacijom, koji je Ministarstvo zajedno sa priloženom dokumentacijom prosljedilo Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete.

Kada su u pitanju aktivnosti u oblasti institucionalne akreditacije na području Kantona Sarajevo u proteklih godinu dana zabilježeno je podnošenje zahtjeva za akreditaciju Američke škole za ekonomiju 03.08.2015. godine, i proces je u toku.

Shodno postojećoj legislativi u Brčko distriktu BiH, donošenjem rješenja o ispunjavanju uslova za osnivanje i početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja za visokoškolske ustanove sa sjedištem u Brčko distriktu BiH i organizacionih jedinica visokoškolskih ustanova sa sjedištem van Brčko distrikta BiH izdaju se dozvole za rad, koje predstavljaju licencu i ujedno prvu akreditaciju.

Obrizom na određene nedostatke Zakona o visokom obrazovanju Brčko distrikta BiH iz 2009. godine u oblasti licenciranja i akreditacije, nije moguće provesti postupak akreditacije po zahtjevima visokoškolskih ustanova, koje su iste podnijele nakon što im je isteklo vrijeme za obnovu akreditacije, kao ni vršiti nadzor nad radom visokoškolskih ustanova u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima, mišljenja su u Odjelu za obrazovanje u Vladi Brčko distrikta BiH.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine upoznato je sa slučajevima prekida postupak izdavanja akreditacije Evropskom univerzitetu u Brčko distriktu BiH i Internacionalnom univerzitetu Brčko distrikta BiH (Informacija o izvršenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH, 2015). Kako tvrde iz nadležnog Odjela, Evropski univerzitet u Brčko distriktu BiH podnio je tužbu protiv Odjela za obrazovanje, radi poništenja Zaključka o prekidu postupka izdavanja akreditacije, broj predmeta: 37-001265/13 od 12.01.2015.godine, koju je Osnovni sud Brčko distrikta BiH odbacio kao neblagovremenu svojim Rješenjem broj: 96 0 U 087456 od 01.07.2015. godine. Navedeno rješenje Osnovnog suda je Apelacioni sud Brčko distrikta BiH, Rješenjem broj: 96 0 U 087456 15 UŽ od 02.03.2016. godine ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

U slučaju Internacionalnog univerziteta Brčko distrikta BiH, koji je također podnio tužbu protiv Odjela za obrazovanje, radi poništenja Zaključka o prekidu postupka izdavanja akreditacije, broj predmeta: 37-000172/13 od 28.01.2015. godine, Osnovni sud Brčko distrikta BiH odbacio je istu kao neblagovremenu svojim Rješenjem, broj: 96 0 U 087455 15 U od 02.07.2015. godine.

Dodjela akademskih stepeni i diploma

Dužnost akreditovane visokoškolske ustanove je da svakom licu, kojem dodijeli akademski stepen ili diplomu, izda diplomu i dodatak diplomu ovjeren pečatom visokoškolske ustanove (član 54. stav (2)). Navedena odredba Okvirnog zakona provodi se od strane nadležnih obrazovnih vlasti, međutim evidentne su određene razlike, a prije svega u iznosu novčane naknade za izdavanje diplome i dodatka diplomu.

Tako dok je npr. iznos novčane naknade za izdavanje diplome u Unsko-sanskom kantonu 200,00 KM, u Kantonu Sarajevo shodno Odluci Vlade Kantona Sarajevo o davanju saglasnosti na visinu participacije cijena usluga, upisnina i drugih troškova studija Univerziteta u Sarajevu, te fakulteta i akademija u njegovom sastavu utvrđena je cijena izdavanja diploma u iznosu: diploma kao i duplikat diplome dodiplomskog studija 90,00 KM; diploma kao i duplikat diplome postdiplomskog studija 100,00 KM i promocija doktora nauka 400,00 KM. Međutim, u Hercegovačko-neretvanskom kanton, na Sveučilištu u Mostaru novčana naknada za izdavanje diplome i dodatka diplomu nije jedinstvena na svim organizacionim jedinicama Sveučilišta, i u prosjeku se kreće oko 120,00 KM, dok je Upravni odbor Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru donio Odluku o visini troškova školarina i drugih naknada Univerziteta, prema kojoj naknada za izdavanje diplome prvog ciklusa iznosi 100,00 KM, drugog 200,00 KM, dok za treći ciklus studija naknada iznosi 300,00 KM.

Na Univerzitetu „Džemal Bijedić“ pored diplome o završenom studiju, na zahtjev studenta, fakulteti u sastavu Univerziteta izdaju i dodatak diplomu, na bosanskom i engleskom jeziku. Praćenje studenata vrši se putem internog informatičkog sistema, a izdavanje dodatka diplomu na zahtjev studenta. U cilju unapređenja ovog segmenta rada Univerziteta, dodaci diplomu za sve svršene studente sva tri ciklusa, od tekuće akademske godine ispisivat će se automatski.

Zakonom o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona iz 2016. godine, u članu 39. propisano je da se diploma i dodatak diplomu izdaju na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, dok će se bliži propis o sadržaju javnih propisa biti donesen u roku od jedne godine od stupanja na snagu novog zakona.

Zakon o visokom obrazovanju Brčko distrikta, članovima 95., 96. i 149. definisao je obavezu visokoškolskih ustanova da izdaju diplome i dodatke diplomu, međutim utvrđivanje iznosa novčane naknade za izdavanje diplome i dodatka diplomu u nadležnosti je visokoškolskih ustanova.

Integracija visokoškolskih ustanova

Informacije o procesu integracije Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišta u Mostaru i Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, kao i razlozima za nepoštivanje odredbe člana 60. stav (3) Okvirnog zakona u vezi integracije visokoškolskih ustanova u roku od jedne godine od njegovog stupanja na snagu, zatražene su od Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona, u čijoj nadležnosti su pomenute visokoškolske ustanove.

S navedenim u vezi, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo naglasilo je da je u toku donošenje novog Zakona o visokom obrazovanju kojim se predviđa model

funkcionalne integracije Univerziteta u Sarajevu.

Sveučilište u Mostaru je nakon usvajanja Zakona o visokom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskom kantonu koji je donesen 2012. godine, pristupilo provođenju integracije, te izradi Statuta Sveučilišta. Usvajanjem Statuta u februaru 2013. godine učinjen je prvi korak ka integraciji Sveučilišta, koja je u toku. Sveučilište u Mostaru ide ka funkcionalnoj integraciji vezanoj za jedinstveno i usklađeno djelovanje organizacionih jedinica u pogledu akademskih pitanja, naučnog istraživanja, finansijskog poslovanja, pravnog prometa, informacionog sistema i druga pitanja.

Prema tvrdnji nadležnog ministarstva, Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru je integrisan. Usvojeni su određeni dokumenti integrisanog Univerziteta, kao što su Statut, pravilnici i poslovnici o radu organa Univerziteta, pravilnici koji se odnose na regulisanje određenih procesa unutar Univerziteta, Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta u integrisanom Univerzitetu, procedure za osiguranje kvaliteta i drugi interni akti kojima je stvoren okvir za suštinsku integraciju Univerziteta.

Neadekvatno finansiranje visokoškolskih ustanova na području Hercegovačko-neretvanskog kantona od strane osnivača uveliko otežava integracijske procese visokoškolskih ustanova.

Koncept cjeloživotnog obrazovanja

Nadležne obrazovne vlasti u različitom obimu poduzimaju aktivnosti na realizaciji odredbe Okvirnog zakona o zasnivanju visokog obrazovanja na konceptu cjeloživotnog obrazovanja (član 4.).

Tako Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske i podzakonskim aktima, visokoškolskim ustanovama data je mogućnost da u skladu sa svojim potrebama i politikama organizuju izvođenje seminara i drugih vidova obuka prema programima cjeloživotnog učenja.

Donošenjem novog zakona o visokom obrazovanju i Strategije o razvoju visokog obrazovanja Unsko-sanskog kantona, stvorit će se uslovi za koncepte cjeloživotnog učenja, a posebno one koji se vezuju za ciljeve ekonomske prirode, postizanje veće konkurentnosti i trajne zapošljivosti i aktivnoj ulozi pojedinca u društvu.

Budući da je cjeloživotno učenje zahtjev modernog tržišta radne snage koji od zaposlenika traže stalno usavršavanje u poslu koji obavljaju, tj. određene prekvalifikacije u skladu sa potrebama posla, Sveučilište u Mostaru i Univerzitet „Džemal Bijedić“ odgovaraju na ovakve zahtjeve organizovanjem različitih kurseva cjeloživotnog učenja, specijalističkih obuka i drugih vidova profesionalnog usavršavanja.

Sveučilište u Mostaru provodi programe cjeloživotnog učenja preko svojih članica, a integracijom Sveučilišta stvorit će se pretpostavke za formiranje Centra cjeloživotnog učenja na nivu Sveučilišta.

Prema Statutu Univerziteta „Džemal Bijedić“, cjeloživotno učenje ima za cilj dobijanje uvjerenja o uspješnom završetku specifičnih programa obuke (početnih ili kontinuiranih), ili dopunjavanje, odnosno osvježavanje znanja iz određene oblasti, namijenjeno za bivše studente.

Zakon o visokom obrazovanju u Brčko distriktu nije definisao koncept cjeloživotnog obrazovanja.

Izvršenje Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini iz nadležnosti dvije agencije na nivou Bosne i Hercegovine u oblasti visokog obrazovanja

Okvirnim zakonom su definisane nadležnosti dvije agencije u oblasti visokog obrazovanja na nivou Bosne i Hercegovine: Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (članovi od 47. do 50.) i Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (članovi 44. i 45.), te će u nastavku biti prezentovano izvršenje Okvirnim zakonom zahtijevanih aktivnosti za obje agencije u referentnom periodu za ovu informaciju.

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta

U cilju realizacije zaključaka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, sa 37. sjednice Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: Agencija), poduzimala je niz aktivnosti u pogledu unaprijeđenja oblasti osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

U januaru 2016.godine, Agencija je podnijela zahtjev za punopravno članstvo u Evropskoj asocijaciji za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA), čiji je trenutno pridruženi član, a nakon toga je sa ENQA-om potpisala Ugovoro provođenju spoljašnjeg pregleda Agencije za pristup ENQA-i, čime je zvanično pokrenula taj proces. Dostavljanje samoevaluacijskog izvještaja Agencije ENQA-i, na osnovu kojeg će se provesti spoljašnji pregled Agencije, planiran je za februar 2017. godine, a posjeta stručnjaka za maj 2017. godine.

U izvještajnom periodu, Agencija je izradila sveobuhvatnu analizu procesa akreditacije visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini za period 2012.-2016., sa Akcionim planom za realizaciju aktivnosti u cilju unapređenja procesa akreditacije u Bosni i Hercegovini.

Na osnovu Analize zaključeno je da je neophodna revizija većine dokumenata Agencije kojima se reguliše oblast akreditacije i koji su osnov svim učesnicima procesa akreditacije. Shodno svemu navedenom, Agencija je u 2016. godini pristupila reviziji sljedećih dokumenata iz svoje nadležnosti: Preporuke o kriterijima i standardima Ministarstvu prosvjete Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko Distriktu BiH za osnivanje i zatvaranje visokoškolskih ustanova, te za prestrukturiranje studijskih programa“; Preporuke o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Bosni i Hercegovini; Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i Kriteriji za akreditaciju studijskih programa u Bosni i Hercegovini.

Podsjećamo da je Agencija, u saradnji sa evropskim stručnjacima angažovanim u okviru Twinnig projekta, revidirala važeće Kriterije za akreditaciju visokoškolskih ustanova, koje je usvojio Upravni odbor Agencije u novembru 2015. godine. Primjena Kriterija za institucionalnu akreditaciju biće potpuna nakon usvajanja pripadajućih standarda, koji su sastavni dio prednacrtu revidirane Odluke o normama.

Jedna od tema kojoj se u ovom periodu Agencija posvetila je i primjena člana 54. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH kojim je propisano da će „ nadležni državni organi te drugi organi i organizacije u svrhu zaposlenja ili javne funkcije priznavati samo one akademske stepene i diplome koje izdaju akreditovane visokoškolske ustanove.“ Povodom finaliziranja Uputstva o provođenju postupka zapošljavanja državnih službenika u institucijama BiH, Agencija je organizovala sastanak sa Agencijom za državnu službu, tokom kojeg su sagledani su svi aspekti primjene odredbe člana 54. Okvirnog zakona o visokom

obrazovanju u Bosni i Hercegovini te je zaključeno da je svakako opredjeljenje dvije Agencije da se započne sa primjenom navedene odredbe, te da ova odredba bude sadržana u Uputstvu.

U skladu sa članom 49. alineja 4. Okvirnog zakona, u periodu od septembra 2015.godine, do septembra 2016.godine, Agencija je imenovala dvije komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Bosni i Hercegovini, na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona, za Visoku školu za turizam i menadžment Konjic i Sveučilište Hercegovina.

U međuvremenu Agencija je zaprimila prijedloge dvije nadležne obrazovne vlasti za imenovanje komisija stručnjaka, na osnovu kojih nije mogla izvršiti imenovanje, s obzirom da je bila riječ o novoosnovanim visokoškolskim ustanovama. Slijedom navednog, a shodno svrsi akreditacije i prirodni kriterija koji se u tom procesu primjenjuju, u oktobru 2015. godine, Agencija je uputila obavještenje svim nadležnim obrazovnim vlastima da zahtjev za akreditaciju mogu podnijeti samo one visokoškolske ustanove koje imaju najmanje jednu izlaznu generaciju studenata.

Trenutno je u Državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova u BiH¹, koji predstavlja službenu evidenciju o akreditovanim visokoškolskim ustanovama u BiH i čije vođenje je prema Okvirnom zakonu o visokom obrazovanju u nadležnosti Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, upisano 26 visokoškolskih ustanova, od kojih je devet upisano od septembra 2015.godine: Univerzitet u Bihacu, Američki univerzitet u BiH, Univerzitet u Travniku, Internacionalni univerzitet u Travniku, Visoka škola "CEPS-Centar za poslovne studije", Sveučilište/Univerzitet Vitez, Visoka škola za primjenjene i pravne nauke, Prometej, Panevropski univerzitet Apeiron i Visoka škola PRIMUS, Gradiška. Trenutno je u procesu akreditacije pet visokoškolskih ustanova.

U aprilu 2015. godine, Agencija je raspisala treći javni konkurs za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Bosni i Hercegovini. Proces utvrđivanja liste stručnjaka se vršio u skladu sa Odlukom o kriterijima za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Bosni i Hercegovini. Na osnovu rezultata konkursa, u 2016.godini, usvojena je Lista stručnjaka, koja sada broji 60 stručnjaka više. Prema tome, Lista stručnjaka trenutno broji ukupno 446 stručnjaka iz sve četiri kategorije. Od toga: 130 međunarodnih stručnjaka, 192 predstavnika akademske zajednice BiH, 79 predstavnika privrede i prakse i 45 studenata.

Centar za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja

Sve aktivnosti koje je Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja (u daljem tekstu: CIP) poduzimao, u izvještajnom periodu, bile su prvenstveno usmjerene na dosljednu i blagovremenu realizaciju poslova i zadataka koji su utvrđeni Programom rada CIP-a. Programske aktivnosti CIP-a planirane su i usuglašene shodno nadležnostima koje su propisane članom 45. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, Konvenciji o priznavanju kvalifikacija koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj regiji (Lisabonska konvencija) i drugim važećim propisima.

¹ Lista akreditovanih visokoškolskih ustanova u BiH je stalno dostupna na http://hea.gov.ba/akreditacija_vsu/Default.aspx

Tako su u cilju olakšavanja postupaka priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija u Bosni i Hercegovini izrađene su Preporuke o priznavanju inostranih visokoškolskih kvalifikacija stečenih zajedničkim programima i Preporuke o priznavanju inostranih visokoškolskih kvalifikacija stečenih prekograničnim obrazovanjem.

Nastavljene su aktivnosti u vidu predstavljanja Bosne i Hercegovine u projektima u oblasti visokog obrazovanja iz nadležnosti CIP-a (UNESCO-vogportal, JOINEU – SEE>PENTA projekat, STINT projekat itd.) te u radu mreža Erasmus + programu, i to Euroguidance i Europass.

Također, predstavnici CIP-a su u okviru programskih zadataka učestvovali na konferencijama, seminarima, radionicama i okruglim stolovima, koji su organizirani od strane domaćih ustanova i institucija i međunarodnih organizacija, a koji su za temu imali reformu visokog obrazovanja i priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija.

Kao i prethodnih godina, CIP je nastavio da predstavlja Bosnu i Hercegovinu u ENIC/NARIC mreži nacionalnih informacionih centara za akademsko priznavanje i mobilnost. CIP je aktivno uključen u rad ENIC/NARIC listervera putem koga se svakodnevno razmjenjuju informacije sa drugim informacionim centrima koje se odnose na priznavanje visokoškolskih kvalifikacija, kao i informacije i pitanja vezana za pojedinačne probleme u ovoj oblasti u nekoj od članica ENIC/NARIC mreže.

U referentnom periodu, CIP je nastavio konstruktivnu saradnju s entitetskim i kantonalnim ministarstvima obrazovanja, Ministarstvom civilnih poslova BiH, Komisijom za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete, Rektorskom konferencijom BiH, Konferencijom ministara obrazovanja u BiH i javnim i privatnim visokoškolskim ustanovama.

REZIME

Prema odredbi člana 42. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini Ministarstvo civilnih poslova odgovorno je za praćenje provođenja istog, te da u skladu s tim pripremi godišnju informaciju o provođenju istog.

Okvirnim zakonom, te na osnovu njega donesenih zakona od strane deset kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, ustanovljeno je neophodno zakonsko okruženje koje omogućava visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini da zadovolji osnovna načela i norme evropskog visokog obrazovanja u smislu ljudskih prava i temeljnih sloboda, jednakopravnosti i pristupa visokom obrazovanju. Takvo novo stanje u pogledu zakonodavstva promoviše implementaciju akcionih smjerova Bolonjskog procesa, posebno po pitanju restrukturiranja nastavnih planova i programa, osiguranja kvaliteta i priznavanja kvalifikacija.

U proteklih godinu dana doneseno je na desetine zakona i podzakonskih akata iz oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, međutim i dalje nailazimo na različitosti i odstupanja zakonskih rješenja nadležnih obrazovnih vlasti u odnosu na Okvirni zakon.

Nadležne obrazovne vlasti, kako same tvrde, u vlastite zakone inkorporirale su odredbe Okvirnog zakona u vezi statuta visokoškolskih ustanova, izuzev u Tuzlanskom kantonu i to u

pogledu donošenja statuta, tijela visokoškolskih ustanova, te akademskih zvanja, izuzev u Hercegovačko-neretvanskom kantonu.

Veći pomaci u reformskim procesima u oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, koji za cilj imaju unapređenje i približavanje evropskom prostoru visokog obrazovanja uslovljeni su nejednakim, u nekim slučajevima i neadekvatnim rješenjima u oblasti licenciranja i akreditacije visokoškolskih ustanova, potpunog izostanka akreditacije studijskih programa, integracije visokoškolskih ustanova, dodjele diplome i dodatka diplomu, i sl.

Postupak licenciranja i akreditacije kako visokoškolskih ustanova, tako i studijskih programa bliže se uređuju zakonskim i podzakonskim aktima nadležnih obrazovnih vlasti, koji se konstantno unapređuju. Trenutno je u Državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, upisano 26 visokoškolskih ustanova, od kojih je devet upisano od septembra 2015. godine, i to: Univerzitet u Bihaću, Američki univerzitet u BiH, Univerzitet u Travniku, Internacionalni univerzitet u Travniku, Visoka škola "CEPS-Centar za poslovne studije", Sveučilište/Univerzitet Vitez, Visoka škola za primjenjene i pravne nauke, Prometej, Panevropski univerzitet Apeiron i Visoka škola PRIMUS, Gradiška.

Okvirnim zakonom (član 6.) utvrđeno je se da završetkom stepena prvog, drugog, i trećeg ciklusa stiče pravo na određenu akademsku titulu, naučno i stručno zvanje u određenoj oblasti, koja se definišu Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja. Kako nije donesen pravilnik o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja na nivou Bosne i Hercegovine dato je za pravo nadležnim obrazovnim vlastima da imaju svoje pravilnike, akademske titule, naučna i stručna zvanja.

U referentnom periodu, nadležne obrazovne vlasti u saradnji sa Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta poduzimale su aktivnosti u vezi novih procesa i projekta akreditacije studijskih programa koji se izučavaju na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini i isti su još uvijek u početnoj fazi.

Dalja harmonizacija kantonalnih i entitetskog zakona je ključna, jer naizgled male razlike, uzimajući u obzir dug i složen upravljački lanac, mogu imati značajne posljedice kako na studente, tako i na reformu visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Pored izvršavanja svih Okvirnim zakon utvrđenih nadležnosti u postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih propisa, Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u Bosni i Hercegovini, u proteklom periodu intenzivno je radila na unapređenju oblasti osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini. Evidentna su određena poboljšanja koja se odnose na oblast akreditacije. Proces institucionalne akreditacije provodi se u svim kantonima koji imaju visokoškolske ustanove u svojoj nadležnosti, dok je u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine potrebno detaljnije urediti taj postupak.

Sve aktivnosti koje je Centar za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja preduzimao u referentnom periodu bile su prvenstveno usmjerene na dosljednu i blagovremenu realizaciju poslova i zadataka koji su utvrđeni Programom rada Centra. Programske aktivnosti Centra planirane su i usaglašene sa nadležnostima koje su propisane članom 45. Okvirnog zakona, Konvencijom o priznavanju kvalifikacija koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj regiji (Lisabonska konvencija) i drugim važećim propisima.